

Obchody 100. rocznicy internowania w Szczypiornie

Uroczystość 100. rocznicy internowania w Szczypiornie Legionistów Józefa Piłsudskiego, odbyła się na terenie Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu, w dniu 4 sierpnia 2017 r. Obchody, które rozpoczęto polową mszą świętą w intencji zmarłych i poległych Żołnierzy celebrowaną przez Jego Ekscelencję Biskupa Kaliskiego ks. Edwarda Janiaka były wstępem do uroczystości państwowej w przyszłym roku, tj. 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Wśród zaproszonych gości uroczystości znaleźli się przedstawiciele Powiatu Kaliskiego w osobach Starosty Kaliskiego Krzysztofa Nosala oraz Wicestarosty Kaliskiego Jana Adama Kłysza.

-W tle ołtarza widzieliśmy napis tu rodziła się niepodległość, abyśmy mogli dzisiaj tutaj stać i świętować ktoś o tę niepodległość musiał walczyć. Stoimy w środku Polski w sercu Europy, 100 lat temu była tutaj granica ... tylko dzięki legionistom i temu że byli nieugięci My możemy dzisiaj cieszyć się wolnością i śpiewać Ojczyznę pobłogosław nam Panie a nie Ojczyznę oddaj nam Panie – mówił Krzysztof Nosal Starosta Kaliski.

Obchody 100. rocznicy internowania w Szczypiornie Legionistów wiernych wezwaniu Komendanta Józefa Piłsudskiego, mają na celu przypomnienie i upamiętnienie faktu historycznego, jakim była odmowa złożenia przysięgi na wierność cesarzowi Niemiec przez kilka tysięcy żołnierzy (prawie wszyscy pochodzący z Królestwa Polskiego a służący w I i III Brygadzie Legionów). Doszło do tego w wyniku zmian na froncie I wojny światowej, a co za tym idzie przekazania przez Austro -Węgry komendy nad Legionami Polskimi stronie niemieckiej.

Zainspirowany przez Józefa Piłsudskiego bunt Legionistów przeciw oddaniu się pod komendę niemiecką przeszedł do historii pod nazwą kryzysu przysięgowego. Jego uczestników osadzono w obozach jenieckich: oficerów w Beniaminowie, natomiast pozostałych Legionistów w Szczypiornie. Jak podają źródła, pierwszych jeńców przywieziono tu 14 lipca 1917 roku, a ostatnie transporty docierały do Szczypiorna pod koniec lipca tego samego roku. Za drutami podkaliskiego wówczas obozu osadzono łącznie ok. 3.500 tysięcy osób. Józef Piłsudski wraz z Kazimierzem Sosnkowskim uwięzieni zostali w twierdzy w Magdeburgu. Do różnych miejsc odosobnienia trafiło także wielu działaczy Polskiej Organizacji Wojskowej.

Przygotowane na dzień 4 sierpnia uroczystości nie tylko mają przypomnieć społeczeństwu historyczną wagę wydarzeń sprzed 100. lat, lecz również rozpropagować i utrwalić wartości wyrosłe na gruncie poświęcenia i ofiary żołnierzy, takie jak: honor, wierność, solidarność, a nade wszystko patriotyzm. Przypominają one również o postawie kaliszan, którzy żyjąc na gruzach bestialsko unicestwionego w 1914 roku miasta, pospieszyli z solidarną pomocą cierpiącym z powodu głodu, wyzębienia, chorób i prześladowania Legionistom. Postawa jeńców - opór przeciw obozowym represjom, utrzymywana wśród żołnierzy dyscyplina, a nade wszystko gotowość do powrotu w szeregi walczących o suwerenny byt Polski zjednały osadzonym, ogromny szacunek społeczeństwa i wzbudziły podziw. Powszechnie uważa się, że to właśnie tamten czas był przełomowym w dziejach walk o naszą wolność. Wówczas też, zdaniem wielu, zaczęła rodzić się Legenda Legionów, zawsze wiernych swemu Komendantowi i oddanych jego marzeniu o wolnym i niezawisłym kraju.

Międzywojenna społeczność Kalisza przywiązywała ogromną wagę do Szczypiorna, gdzie wysiłkiem społecznym wzniesiono i w 1927 roku odsłonięto mauzoleum poświęcone internowanym. W zorganizowanych wówczas uroczystościach uczestniczyła Aleksandra Piłsudska z córkami. Dziś, po pomniku, zniszczonym w okresie II wojny światowej, jak i po obozie pozostały fotografie i pamięć, zarówno ta przekazywana przez kolejne pokolenia mieszkańców Szczypiorna, jak i utrwalana w opracowaniach historycznych i publikacjach.

Dążeniem samorządu jest, aby utrwać w społeczeństwie i wzmacniać poczucie dumy z tego, że na polskiej drodze do Niepodległości ważną rolę odegrał etap internowania. Społeczeństwo miasta zdało wówczas patriotyczny i humanitarny egzamin, a ich potomkowie oddając hołd Legionistom, z dumą skwitować mogą tamten czas słowami „Tu rodziła się Niepodległość”.

W ramach uroczystych obchodów 100. rocznicy internowania w Szczypiornie Legionistów organizatorzy przygotowali dla gości Piknik Militaryny na którym zobaczyć można było pokaz historycznego sprzętu wojskowego oraz prezentacje współczesnego wyposażenia. W części artystycznej odbył się koncert utworów patriotycznych w wykonaniu Orkiestry Dętej Stowarzyszenia „Gród nad Prosną” w Kaliszu pod dyr. Wojciecha Zielińskiego.

Z uwagi na miejsce położenia ośrodka (Szczypiorno) i historię powstania piłki ręcznej w ramach obchodów odbyło się również otwarcie IV Turnieju Szczypiorno - Cup o Puchar Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. Turniej, którego rozgrywki będą miały miejsce w Hali Arena w Kaliszu, będzie trwał od 4 do 6 sierpnia 2017 r.

Tekst: J. Krupa COSSW/ M. Kraszkiewicz

Foto: M. Kraszkiewicz